

Sygn. akt I ACa 745/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Iwona Wiszniewska
Sędziowie:	SA Danuta Jezierska (spr.) SA Marta Sawicka
Protokolant:	sekretarz sądowy Piotr Tarnowski

po rozpoznaniu w dniu 7 lutego 2013 r. na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

przeciwko Ł. W.-K.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim

z dnia 10 lipca 2012 r., sygn. akt I C 167/11

oddala apelację.

SSA M. Sawicka SSA I. Wiszniewska SSA D. Jezierska

sygn. akt I ACa 745/12

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 lipca 2012 roku Sąd Okręgowy w Gorzowie Wlkp. w sprawie z powództwa (...) sp. z o.o. w S. przeciwko Ł. W. - K. pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy w postaci aktu notarialnego sporządzonego w dniu 12 czerwca 2008 roku w Kancelarii Notarialnej w G. W.. przed notariuszem B. W. zapisanego w repertorium A pod numerem (...), zaopatrzonego w sądową klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w S. z dnia 20 listopada 2009 roku w sprawie sygnatura akt I Co 1435/09 częściowo, a mianowicie co do kwoty 640.704,21, w pozostałej części powództwo oddalił oraz orzekł o kosztach procesu.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał, że strony w dniu 12 czerwca 2008 r. zawarły w formie aktu notarialnego umowę sprzedaży nieruchomości stanowiącej własność pozwanej, położonej w S. przy ulicy (...), zapisanej w księdze wieczystej (...) Sądu Rejonowego w S.. Cenę przedmiotu umowy strony określiły na kwotę 2.440.000 zł brutto z VAT.

Powódka miała zapłacić cenę na rzecz pozwanej w terminie do dnia 30 stycznia 2009 r., po wykreśleniu z działu trzeciego i czwartego księgi wieczystej wszelkich wpisów odnośnie obciążeń, zapłata miała nastąpić przelewem na konto pozwanej. Strony ustaliły również, że zapłata części ceny sprzedaży może nastąpić poprzez spłatę wierzytelności stanowiących obciążenie sprzedanej nieruchomości. Powódka poddała się wprost z tego aktu egzekucji co do zapłaty ceny nieruchomości na podstawie art. 777 § 1 pkt. 4 k.p.c. Postanowieniem z dnia 20 listopada 2009 r. Sąd Rejonowy w S. nadał powołanemu aktowi notarialnemu klauzulę wykonalności. W wyniku odwołań, po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy w S. postanowieniem z dnia 12 stycznia 2011 r. utrzymał w mocy orzeczenie o nadaniu klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu. Pozwana otrzymała na poczet ceny za sprzedaną nieruchomość kwotę 20.000 zł, którą wręczył jej w imieniu powódki D. M.. Wobec faktu, że powódka nie uregulowała pozostałej części ceny za zakupioną nieruchomość, pozwana skierowała tytuł wykonawczy do egzekucji. Egzekucja okazała się bezskuteczna, w jej trakcie nie wyegzekwowano od powódki żadnej kwoty i 31 grudnia 2010 r. komornik umorzył postępowanie egzekucyjne. Obecnie takie postępowanie z wniosku pozwanej nie jest prowadzone. Po sprzedaży nieruchomości powódce J. M. obiecał spłacić hipotekę ciążącą na zakupionej od pozwanej nieruchomości na rzecz A. v. L. w kwocie 200.000 zł. Przed salą sądową w Sądzie Rejonowym w S. J. M. miał przekazać do rąk męża pozwanej P. K. kwotę 30.000 zł, która była przeznaczona dla A. v. L.. Ten zaliczył otrzymaną kwotę na poczet swojej wierzytelności wobec powodowej spółki z tytułu hipoteki ciążącej na zakupionej przez powódkę nieruchomości. Powódka niezadowolona ze stanu zakupionej od pozwanej nieruchomości w domagała się nakazania pozwanej złożenia oświadczenia woli o obniżenie ceny nieruchomości ustalonej uprzednio w umowie notarialnej. Powództwo zostało prawomocnie oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. z dnia 22 czerwca 2010 r. Powódka w dniu 27 października 2008 r. spłaciła na rzecz Gminy S. dług pozwanej w kwocie 100.000 zł, a w dniu 30 stycznia 2009 r. kolejną kwotę, 50.000 zł. Ponadto spłaciła na rzecz Gminy S. należność z tytułu podatku od nieruchomości w łącznej kwocie 302.131 zł (kwota 137.152 z tytułu podatku i kwota 164.979 złotych z tytułu odsetek za zwłokę). Powódka spłaciła także zaległości pozwanej z tytułu podatku VAT i podatku dochodowego wobec Urzędu Skarbowego w S. w łącznej kwocie 89.964,03 zł. Ponadto od powódki została ściągnięta na rzecz rządu Skarbowego w S. kwota 78.609,18 zł z tytułu kosztów egzekucyjnych należnych administracyjnemu organowi egzekucyjnemu za prowadzenie egzekucji zaległości podatkowych pozwanej. Przed Sądem Okręgowym w Poznaniu było prowadzone postępowanie z powództwa Ł. W. - K. przeciwko (...) sp. z o.o. w (...) sp. z o.o. w S. o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną w celu umożliwienia powódce zaspokojenia swej wierzytelności wobec dłużniczki (...) sp. z o.o. w S.. Powództwo zostało uwzględnione wyrokiem tego sądu z dnia 24 czerwca 2011 r. Przed Sądem Okręgowym w Szczecinie natomiast było prowadzone postępowanie z powództwa PPUH (...) sp. z o.o. w S. (której prezesem była przez pewien czas pozwana Ł. W. - K.) przeciwko (...) sp. z o.o. w S. o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną w celu umożliwienia powodowi zaspokojenia wierzytelności wobec J. M. i M. J.. Powództwo zostało uwzględnione wyrokiem tego sądu z dnia 16 września 2010 r.

Sąd Okręgowy mając na uwadze takie ustalenia uznał, że powództwo w oparciu o przepis art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Za bezsporne Sąd przyjął, że strony zawarły umowę sprzedaży w formie aktu notarialnego w dniu 12 czerwca 2008 r. i ustaliły cenę za nieruchomość kupioną przez powódkę na kwotę 2.440.000 zł. Co do obowiązku zapłaty tej kwoty powódka poddała się rygorowi egzekucji i tytuł egzekucyjny zaopatrzony został w sądową klauzulę wykonalności. Pozwana prowadziła egzekucję na podstawie tego tytułu, jednak postępowanie zostało umorzone wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. Zamierza jednak wkrótce ponownie wszcząć egzekucję wobec powódki. Sąd podkreślił, że dopóki istnieje tytuł wykonawczy i pozwana może żądać spełnienia świadczenia przez powódkę, dopóty powódka może żądać pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego. Nadto wskazał, że zgodnie z umową zapłata części ceny sprzedaży mogła nastąpić poprzez spłatę wierzytelności, stanowiących obciążenie przedmiotowej nieruchomości. Pozwana nie kwestionowała tego postanowienia umowy i że na nieruchomości istniały obciążenia, były nimi wpisane hipoteki na rzecz Gminy S. i A. v. L., ponadto pozwana posiadała zaległości podatkowe wobec Urzędu Skarbowego w S.. Nie kwestionowała również faktu spłaty przez powódkę należności obciążających pozwaną wobec Gminy S. i Urzędu Skarbowego w S.. Przyznała również, że otrzymała od D. M. kwotę 20.000 zł, którą potraktowała jako częściową zapłatę ceny nieruchomości. Tym samym, zdaniem Sądu, powódka wykazała, iż zgodnie z umową notarialną

częściowo zapłaciła cenę z tytułu zakupu nieruchomości, a składają się na nią: kwota 20.000 zł przekazana pozwanej przez D. M., kwota 150.000 zł i 302.131 zł spłacona przez powódkę z tytułu długu pozwanej wobec Gminy S., kwota zaległych podatków obciążających pozwaną w wysokości 89.964,03 zł spłacona na rzecz Urzędu Skarbowego w S. i kwota 78.609,18 zł na rzecz tego (...) z tytułu kosztów egzekucyjnych należnych administracyjnemu organowi egzekucyjnemu za prowadzenie egzekucji zaległości pozwanej z tytułu podatków VAT i podatku dochodowego. Łącznie zatem kwota spłaconych przez powódkę długów pozwanej, wraz z uiszczoną jej przez D. M. kwotą 20.000 zł, wynosi 640.704,21 zł. Powódka spłacając tę kwotę spowodowała, że jej zobowiązanie z tytułu zakupu nieruchomości od pozwanej wygasło do takiej wysokości. Zachodziła więc podstawa z powołanego przepisu ustawy, by co do wskazanej kwoty pozbawić tytuł wykonawczy wykonalności i dlatego sąd orzekł jak w punkcie pierwszym wyroku.

Natomiast żądanie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w pozostałej części, zdaniem Sądu, było nieuzasadnione. Sąd wskazał, że brak jest przepisu prawa materialnego, który pozwalałby na przyjęcie, że pozostała część zobowiązania powódki wobec pozwanej przestała istnieć wobec zapłaty, zwolnienia z długu, przedawnienia lub innego zdarzenia i tym samym nie może być egzekwowana, o czym stanowi powołany przepis art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. Fakt, który zdaniem powódki powoduje niemożność egzekwowania należności przez pozwaną, to zajęcie wierzytelności przysługującej pozwanej wobec powódki z tytułu umowy kupna - sprzedaży nieruchomości w postępowaniu egzekucyjnym przez administracyjny organ egzekucyjny. Jednak podstawy pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego zostały w sposób wyraźny wskazane w powołanym przepisie art. 840 k.p.c. i nie ma wśród nich zdarzenia powołanego przez powódkę, a polegającego na zajęciu w trakcie postępowania egzekucyjnego wierzytelności przysługującej wierzycielowi wobec dłużnika. Zdarzenie to, zdaniem Sądu, nie powoduje wygaśnięcia zobowiązania ani też niemożności świadczenia, dopiero uiszczenie przez trzeciодłużnika należności dla organu egzekucyjnego mogłoby zostać uznane za wywiązanie się przez powódkę z obowiązku zapłaty reszty ceny na rzecz pozwanej. W chwili zamknięcia rozprawy powódka nie zapłaciła na rzecz Urzędu Skarbowego w S. żadnej innej kwoty oprócz tych wyraźnie opisanych w piśmie Naczelnika US w S. i tylko do tej kwoty można było uznać, że wygasło jej zobowiązanie wobec pozwanej. Może się zdarzyć, że dalsza egzekucja administracyjna okaże się bezskuteczna, powódka nie będzie miała majątku, z którego skutecznie przeprowadzona zostanie egzekucja administracyjna i podobnie jak poprzednia egzekucja sądowa wszczęta przez pozwaną zakończy się ona umorzeniem postępowania wobec stwierdzenia bezskuteczności. Sama czynność zajęcia wierzytelności w postępowaniu egzekucyjnym nie powoduje jeszcze wygaśnięcia zobowiązania ani też trwałej niemożności świadczenia na rzecz wierzyciela. Na marginesie Sąd zauważył, że pozbawienie w niniejszym procesie tytułu wykonawczego wykonalności w całości spowodowałoby, że pozwana nie mogłaby w przyszłości żądać od powódki zapłaty pozostałej części ceny w drodze egzekucji sądowej, gdyż tytuł wykonawczy zostałby w całości pozbawiony wykonalności. Powódka natomiast po uzyskaniu prawomocnego wyroku pozbawiającego tytuł wykonawczy wykonalności w całości, mogłaby oświadczyć administracyjnemu organowi egzekucyjnemu, że nie jest już zobowiązana wobec pozwanej, a zatem brak jest podstaw do dalszego ściągania należności w egzekucji administracyjnej.

Podobnie, zdaniem Sądu, powódka nie wykazała w sposób nie budzący wątpliwości faktu, że oprócz kwoty 20.000 zł zapłaciła na rzecz pozwanej inne sumy „które łącznie dały około 100.000 złotych”, jak to określiła w uzasadnieniu pozwu. W szczególności Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka J. M., który miał przekazać pozwanej jak i jej mężowi P. K. jakieś inne kwoty na poczet ceny zakupionej od pozwanej przez powódkę nieruchomości, bądź być obecnym przy wręczaniu takich kwot. Sąd podkreślił, że nie ma na te okoliczności żadnych pisemnych pokwitowań, a pozwana zaprzeczyła, by dodatkowe kwoty otrzymywała. Ponadto świadek jedynie ze słyszenia wiedział, że także J. M. i prezes O. wręczali pozwanej jakieś kwoty, jednak nie potrafił podać jakie to były sumy i kiedy te zdarzenia miały miejsce. Świadek nadto prowadził z pozwaną także inne transakcje, miał rozliczenia z innych umów. Sąd dał natomiast wiarę zeznaniom pozwanej, gdyż znajdują potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym. Pozwana nie kwestionowała, że otrzymała od D. M. kwotę 20.000 zł i podpisała jej pokwitowanie. Zaprzeczyła natomiast, by powódka zapłaciła jej inne jeszcze kwoty na poczet ceny nieruchomości, w szczególności przez J. M., A. v. L. czy A. M.. Pozwana nie kwestionowała również, że zgodnie z postanowieniem umowy kupna - sprzedaży istniała możliwość zapłaty części ceny przez powódkę poprzez spłatę obciążeń ciążących na zakupionej nieruchomości. Przyznała, że na nieruchomości były obciążenia wobec Urzędu Miasta w S. i Naczelnika Urzędu Skarbowego w S.. Nie kwestionowała również, że powódka

część tych zobowiązań uregulowała, jednak nie była o tym informowana przez powódkę. Na wiarę zasługiwały także wszelkie dokumenty przedstawione przez strony, jak i znajdujące się w aktach sprawy I C 300/09 Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp., aktach Sądu Rejonowego w S. i w aktach komorniczych, z których dopuszczono dowody. Żadna ze stron nie kwestionowała prawdziwości tych dokumentów, a sąd nie znalazł podstawy by czynić to z urzędu.

Rozstrzygnięcie o kosztach Sąd oparł na art. 100 k.p.c., przy przyjęciu, że powódka wygrała proces w części - w 26 %, przy czym sąd na podstawie przepisu art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych odstąpił od obciążenia pozwanej pozostałą częścią kosztów sądowych w zakresie uwzględnionego roszczenia, uznając że zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony.

Z taki rozstrzygnięciem nie zgodziła się powódka i wywiodła apelację od wyroku Sądu Okręgowego Wydział I cywilny w Gorzowie Wlkp. z dnia 10 lipca 2012 r.

Powyższy wyrok zaskarżyła w części oddalającej powództwo. Wniosła o jego zmianę i pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego aktu notarialnego repertorium A nr 5490/2008/ z dnia 12 czerwca 20 sporządzonego przez Notariusza B. W. prowadzącą Kancelarię Notarialną w G. W., obejmującego obowiązek zapłaty na pozwanej kwoty 2.440.000 zł, opatrzonego klauzulą wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego Wydział Cywilny w S. z ma 12.01.2011r. w sprawie sygn. akt IC0 1439/10, ewentualnie uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła:

- naruszenie art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. k.c. - poprzez jego niezastosowanie;
- naruszenie art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. k.c. - poprzez jego błędną wykładnię;
- naruszenie art. 89 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji poprzez jego błędną wykładnię i niezastosowanie błęd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że nie zaszły zdarzenia wskutek których zobowiązanie, w zakresie w jakim nie wygasło wskutek zapłaty, nie może być przez pozwaną egzekwowane.

W piśmie z 5 lutego 2013 r. dodatkowo zarzuciła naruszenie art. 67a ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji poprzez błędną jego wykładnię polegającą na przyjęciu, że nie nastąpiła zmiana wierzyciela i dłużnik zajętej wierzytelności nie jest zwolniony z wszelkich obowiązków wobec egzekwowanego wierzyciela, dotyczących wykonania umowy zgodnie z jej postanowieniami oraz art. 354 k.c. poprzez błędną jego wykładnię polegającą na uznaniu, iż z chwilą dokonania zajęcia wierzytelności dłużnik nadal jest związany treścią stosunku prawnego łączącego go z wierzycielem zajętej wierzytelności.

Zdaniem apelującej, zajęcie w toku administracyjnego postępowania egzekucyjnego skutkuje - zgodnie z 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. w zw. z art. 89 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji - brakiem po stronie pozwanej legitymacji do domagania się zapłaty sumy objętej tytułem wykonawczym i obowiązkiem spłaty powoda zaległego zobowiązania wyłącznie na rzecz administracyjnego organu egzekucyjnego. Sąd zatem błędnie przyjął, że Urząd Skarbowy miałby możliwość prowadzenia egzekucji z zajętej wierzytelności niejako „obok” pozwanej. Tymczasem wskutek dokonanych zajęć i wydaniu przez naczelnika Urzędu Skarbowego w S. decyzji Nr (...) z dnia 26.10.2009r. w przedmiocie określenia wysokości nie przekazanej organowi egzekucyjnemu należności, pozwana nie jest już w ogóle uprawniona do odbioru kwot wynikających z aktu notarialnego, gdyż po stronie wierzyciela występuje obecnie już tylko i wyłącznie Urząd Skarbowy, który wstąpił w prawa niezaspokojonego wierzyciela. Nie może więc może dojść do zbiegu egzekucji prowadzonej przez wierzyciela i Urząd Skarbowy a pozwana nie może wszcząć i prowadzić własnej egzekucji tej samej wierzytelności. Dłużnik zajętej wierzytelności chcąc zwolnić się ze zobowiązania musi świadczyć tylko i wyłącznie na rzecz Urzędu Skarbowego. Świadczenie zaś na rzecz pierwotnego wierzyciela albo innego wskazanego przez niego podmiotu nie spowoduje wygaśnięcia zobowiązania. Na poparcie tej argumentacji przywołała wyrok Sądu Najwyższego z 21.10.2005 r. (III CK 161/05). Dokonała też własnej analizy uprawnień organów egzekucyjnych i wskazała, że pozwana wszczęła w toku niniejszej sprawy ponowną egzekucję.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji powódki.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powódki jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego dokonane w sprawie oraz ich prawną ocenę i przyjmuje je jako własne.

Przede wszystkim wskazać należy, że strona powodowa nie kwestionowała w swojej apelacji ustaleń faktycznych tego Sądu co do wysokości uiszczonych kwot, ani też dokonanej przez ten Sąd oceny zeznań przesłuchanych w sprawie świadków i stron. Brak więc podstaw do powielania argumentacji Sądu Okręgowego w tym zakresie.

Jedynym zarzutem jaki podniosła skarżąca było naruszenie prawa materialnego, tj. art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c., art. 89 § 1 i 67a ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz art. 354 k.c. poprzez jego błędną ich wykładnię i niezastosowanie a nadto błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że nie zaszły zdarzenia wskutek których zobowiązanie, w jakim nie wygasło wskutek zapłaty, nie może być przez pozwaną egzekwowane. Zdaniem apelującej, po wydaniu przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w S. postanowienia w przedmiocie przekazywania organowi wierzytelności, powódka chcąc się zwolnić ze zobowiązania musi świadczyć tylko i wyłącznie na rzecz Urzędu Skarbowego, gdyż Urząd wstąpił w prawa niezaspokojonego wierzyciela, nastąpiła zatem zmiana wierzyciela w rozumieniu art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c.

Podkreślić należy, że przedmiotem sprawy nie było badanie relacji i uprawnień komornika sądowego oraz organów egzekucyjnych przewidzianych w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, lecz rozstrzygnięcie, czy zachodzą przesłanki do pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci aktu notarialnego sporządzonego w dniu 12 czerwca 2008 r. w Kancelarii Notarialnej w G. W. przed notariuszem B. W. zapisanego w repertorium A pod numerem (...), zaopatrzonego w sądową klauzulę wykonalności Sądu Rejonowego w S. z dnia 20 listopada 2009 r. w sprawie I Co 1435/09 - **w całości** postanowieniem, jak domagała się tego strona powodowa, czy też, jak uczynił to Sąd Okręgowy – jedynie w części.

Nie budzi wątpliwości, że przepisy art. 840 k.p.c., chociaż zamieszczone w kodeksie postępowania cywilnego, mają głównie charakter materialnoprawny i są to powództwa o ukształtowanie prawa. Nie budzi też wątpliwości, że to w art. 840 § 1 k.p.c. są w sposób wyczerpujący wymienione przesłanki uprawniające dłużnika do żądania pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego. Powódka domagając się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w całości twierdziła, że wszczęcie przez organ egzekucyjny w trybie art. 89 § 1 w zw. z art., 67a ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji egzekucji, w oparciu o decyzję Naczelnika Urzędu Skarbowego w S. Nr (...) z dnia 26.10.2009 r. w przedmiocie określenia wysokości nie przekazanej organowi egzekucyjnemu należności spowodowało, iż zobowiązanie nie może być egzekwowane na rzecz powódki. Tym samym spełniona została przesłanka z art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. co do podstaw pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego jak w żądaniu pozwu.

Z takim poglądem, zdaniem Sądu Apelacyjnego, jednak nie sposób się zgodzić.

W istocie zgodnie z tym przepisem podstawą powództwa opozycyjnego mogą być zdarzenia, które nastąpiły po powstaniu tytułu wykonawczego, a wskutek których zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. Zdarzenia tego rodzaju określają jednak wyłącznie przepisy prawa materialnego (por. wyrok SN z 26.03.2009, I CSK 282/08) a nie przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Jak słusznie zauważył Sąd Okręgowy, do zdarzeń powodujących wygaśnięcie zobowiązania należą w szczególności: wykonanie zobowiązania przez dłużnika, potrącenie, odnowienie, zwolnienie z długu, świadczenie w miejsce spełnienia, przelew powodujący zmianę wierzyciela (art. 509 k.c.), przejęcie długu powodującego zmianę dłużnika (art. 519 k.c.), następcza niemożność świadczenia. W niniejszej sprawie żadna z tych przesłanek nie zaistniała. W tym w żaden sposób nie można uznać, że nastąpiła zmiana wierzyciela w rozumieniu art. 509 k.c., gdyż wierzycielem z zawartej między stronami umowy sprzedaży była

i pozostaje pozwana, a decyzja Naczelnika Urzędu Skarbowego z dnia 26.10.2009 r. okoliczności tej nie zmienia. Z wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21.10.2005 r. (III CK 161/05), na który to powołuje się powódka, wynika w sposób jednoznaczny, że organ egzekucyjny, zajmując wierzytelność lub inne prawo majątkowe albo zajmując ruchomość, jedynie wstępuje w prawa i obowiązki zobowiązanego. Nie zmienia to jednak prawnego charakteru między dłużnikiem zajętej wierzytelności a zobowiązanym, w którego miejsce wstępuje organ egzekucyjny. Przy takim zajęciu dłużnikowi nie wolno wypłacać zobowiązanemu wobec organu egzekucyjnego zajętej kwoty, lecz jest zobowiązany do jej przekazania organowi egzekucyjnemu na pokrycie egzekwowanej należności. Wstąpienie organu egzekucyjnego w prawa i obowiązki zobowiązanego w żaden sposób nie oznacza jednak, iż nastąpiła zmiana wierzyciela w rozumieniu art. 509 k.c., gdyż żadne przesłanki z tego przepisu nie zostały spełnione. Oznacza to jedynie, iż powódka zamiast świadczyć do rąk pozwanej, w zakresie określonym decyzją Naczelnika Urzędu Skarbowego jest zobowiązana świadczyć do rąk organu egzekucyjnego i bez zgody tego organu na rzecz pozwanej świadczyć nie powinna (por. wyrok SA w Katowicach z 13.10.2005, III AUa 1274/04). Z cytowanego wyżej, również przez pozwaną orzeczenia Sądu Najwyższego z 21.10.2005 r. wynika natomiast wprost, że nie uległ zmianie prawny charakter stosunku prawnego między dłużnikiem zajętej wierzytelności a zobowiązanym, a więc między pozwaną a stroną powodową. Co więcej, taki dłużnik zajętej wierzytelności lub prawa majątkowego, nie jest zobowiązanym, przeciwko któremu toczy się egzekucja, gdyż nie ma przeciwko niemu wystawionego tytułu wykonawczego obligującego do świadczenia, a w takim postępowaniu prowadzonym przez organ egzekucyjny występuje jedynie w roli dłużnika zajętej wierzytelności (por wyrok WSA w Szczecinie z 10.04.2002, SA/Sz 2014/00).

Niewątpliwie nie nastąpiły też zdarzenia, wskutek których zobowiązanie nie mogłoby być egzekwowane. Do takich zdarzeń należą bowiem przedawnienie roszczenia, rozłożenie świadczenia na raty, prolongata terminu spełnienia świadczenia, czy też skorzystanie przez dłużnika z zarzutu zatrzymania. Świadczenie w niniejszej sprawie nie tylko może być, ale nawet jest egzekwowane i okoliczności tej strona powodowa nie przeczy.

Z tych też względów wszelkie zarzuty strony powodowej co naruszenia przez Sad I instancji przepisów art. 354 k.c., art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c., czy też art. 89 i 67a ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji uznać należy za chybione a wyrok Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. za prawidłowy i znajdujący swoje oparcie w przepisach prawa. Okoliczność, do których rąk strona powodowa jest zobowiązana świadczyć w żaden sposób nie przesądza bowiem o wystąpieniu przesłanek z art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. co do pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego jak w treści pozwu.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny zgodnie z art. 385 k.p.c., apelację strony powodowej jako bezzasadną oddalił.

SSA Marta Sawicka SSA Iwona Wiszniewska SSA Danuta Jezierska